

LØGMANSSKRIVSTOVAN
Prime Minister's Office

Løgtingið

**Svar
uppá**

**skriviligan fyrispurning nr. 90/2021 eftir tingskipanini § 52a til Bárð á Steig Nielsen, løgmann,
frá Honnu Jensen, løgtingsmanni, um koronupass**

Fyrispurningurin var soljóðandi:

1. Á hvørjum heimildargundarlagi hvílir nýtslan av koronupassinum í fóroyska samfelagnum?
2. Hvør er orsókin til, at spurningurin um at nýta koronupassið ikki er viðgjördur í Løgtinginum?
3. Hvørjar eru heilsufakligu grundgevingarnar fyri at seta sum treyt nýtslu av koronupassi ymsastaðni í fóroyska samfelagnum ?
4. Eru heilsufaklig prógv um, at koronupassið tálmarr smittutrýstinum í samfelögum, har tað verður nýtt, og er hetta effektivari enn koronukanningar ?
5. Hvati merkir tað lögfrøðiliga, tøkniliga og praktiskt, at fóroyska koronupassið er ES-góðkent?
6. Kann uttan serstaka lógarheimild verða álagt privatpersóni at vísa ella upplýsa um viðkvæmar upplýsingar so sum kanningarárslit og koppsettingarstóðu fyri felögum og øðrum privatpersónum fyri at luttaka í almennum og privatum tiltökum?
7. Hava almennir og privatir arbeiðsgevarar í Føroyum heimild at krevja upplýsingar um heilsustøðuna hjá sínum starvsfólk t.d. gjøgnum koronupass, sum treyt fyri at kunna møta til arbeiðis ella fáa eitt arbeiði?
8. Ætlar lögmaður at tryggja teimum, sum ikki ætla at nýta talgildar heilsuupplýsingar sum atgongumerki til arbeiði og annað virksemi í samfelagnum, frítt at ferðast og virka í samfelagnum ?
9. Ætlar lögmaður at tryggja minnilutanum av fóroyingum, sum ikki eru koppsettir fyri koronu, framvegis at kunna virka frítt í fóroyska samfelagnum ?

Svar:

Til spurning 1.

Spurningurin má liðast sundur í tvey. Hjá lands- ella kommunustovnum er tað soleiðis, stovnsleiðarin hevur á ólögásettu grundarlagi í fyrisingarrættinum, heimild at áseta skilhaldsreglur fyri tey sum koma á gátt á stovninum. Hesar reglur skulu vera sakligar og vera stovninum og samfelagnum annars at frama. Í hesum sambandi kunnu ásetast reglur um at hindra at smittandi sjúka spjaðir seg á stovninum. Stovnsleiðarin kann eitt nú krevja koronapass, av teimum sum koma á gátt, sum treyt fyri at tey sleppa inn. Somuleiðis kann hann ella hon krevja, at tey sum koma á staðið, skulu lata seg í serligan verndarbúna.

Landsstýrismaðurin á økinum, ella viðkomandi borgarstjóri, kann geva tænastuboð um, at stovnsleiðarin skal seta í verk ávíð tiltøk á stovninum at basa smittu á stovninum.

Hjá privatum, tað verði seg: vinnufyrítökum, ítróttar- og mentanarfelögum ella áhugafelögum o.l. er ongin lóggávuheimild fyrir at krevja, at tey sum koma á gátt hjá teimum skulu vísa fram koronapass ella bera serligan verndarbúna. Men, Farsóttarnevndin hefur í lóginum um smittandi sjúkur § 7 heimild til at stongja fyrítökuna vil illa til.

Hinvegin, so gera tey privatu sjálvi av, um tey velja at krevja av teimum, sum koma á gátt, at tey hava koronapass ella er í verndarbúna. T.d. ein frisørur ið jú eiger fyrítökuna sjálv/ur, er frítt fyrir at gera av hvør er kundi í fyrítökuni. Harumframt, kann landsstýrið altið mæla teimum privatu til at krevja koronapass. Men, tey hava ikki skyldu at fylgja tilmælinum.

Til spurning 2.

Landsstýrið hefur frá byrjan valt, at Føroya fólk skal koma í gjøgnum koronakreppuna í felag. Í staðin fyrir at seta lögarkrøv, hefur landsstýrið valt ein leist við tilmaelum, har hvør einstakur hefur tikið ábyrgd. Arbeiðsgongdin higartil hefur verið, at landsstýrið fær tilráðingar frá Farsóttarnevndini, og viðger síðani um nýggi tilmæli skulu setast í verk. Tilmælini frá landsstýrinum hava ikki verið løgd fyrir løgtingið. Tó hefur lögmaður leypandi kunnað allar flokkarnar á tingi um støðuna.

Til spurning 3.

Í skrivi 23. november 2021 hefur Landslæknin upplýst fylgjandi um spurningin:

‘Endamálið við koronapassinum er at minka um vandan fyrir, at ein persónur ið ferðast í samfelandnum, gerst smittaður við COVID-19. Eitt koronapass er giltigt, tá ein av trimum treytum er uppfylt:

1. *Lidna koppseting, ið ikki er eldri enn eitt ár*
2. *PCR-kanning, ið ikki er eldri enn 72 tímar*
3. *PCR-kanning, sum váttar fyrrverandi smittu seinasta árið.*

Eitt koronapass gevur sostatt ikki 100% vissu fyrir at persónurin ikki er smittaður við COVID-19, men tað minkar um vandan. Koronapass verður nýtt í öllum Evropa, og er ein viðvirkandi orsók til, at samfelagið kann virka, um ikki normalt, so uppá ein máta, har borgarar kunnu fara til arbeiðis og luttaga í flest öllum fritíðarvirkssemi.

Koronapassið bleiv sett í verk í Føroyum, tá smittutrystið var ogiliga høgt. Tað hægsta í Europa. Endamálið var at halda smittutrystinum niðri, soleiðis at sjúkrabúsverkið ikki kom undir trýst. Samstundis kundi sleppast undan at lata samfelagið astur. Farsóttarnevndin metti, at koronapassið samstundis kundi verða við til at halda tjýningarmiklu samfelagshjólini kojrandi, m.a. arbeidspláss, dagstovnar, skúlar og fritíðarvirkssemi.”

(Umseting hjá Løgmansskrivstovuni)

Til spurning 4.

Í skrivi 1. desember 2021 hefur Landslæknin upplýst fylgjandi um spurningin:

‘Eitt koronapass er eitt væl roynt amboð í tí mesta av Evropa, og hefur verið viðvirkandi til at samfelagið kann vera opid, samstundis sum smittutrystið er hildið niðri. Tað hefur ikki verið möguligt at finna vísindalig prógv fyrir virknaðinum.

Koronapassið gevur ikki 100% tryggleika fyri at ein persónur ikki smittar, av tí at koppsett eisini kunnu gerast smittaði og bera smittuna, eins og ein persónur við negativari kanning kann bera smittuna eftir at kanningen er gjord. Tekin eru um, at koppsett fólk ið fáa COVID-19, smittað minni, enn ókoppsett fólk ið fáa COVID-19.

Tað er ikki möguligt at gera av, hvort ein persónur við negativari PCR-kanning yngri enn 72 tímar ella ein persónur ið er liðugt koppsettur, eru í ymiskum vanda fyri at bera smittuna. Bæði parametur eru tískil javnmetti i koronapassinum.”

(Umseting hjá Løgmansskrivstovuni)

Til spurning 5.

Til innanhýsis nýtsluna í Føroyum hevur tað ongan lögfrøðiligan, tøkniligan og praktiskan týdning, at føroyska koronapassið er ES góðkent:

Um týdningin av hesum uttanfyri Føroyar sigur Uttanríkis- og mentamálaráðið:

“ES hevur samtykt reglur um möguleikan fyri at javnseta covid-19 váttanir, útflyggjaðar av triðjalondum, við talgildu covid-19-váttanina hjá ES.

Tann 14. september 2021 tók ES-kommissiónin avgerð um, at covid-19 váttanir, sum eru útflyggjaðar av Føroyum, verða javnsettar við evropeisku talgildu covid-19 váttanina sambært ES-fyriskipan nr. 2021/953, sbr. avgerð nr. 2021/1478 frá ES-kommissiónini. Góðkenningin av føroysku covid-19 váttanini kom í gildi tann 15. september 2021 og varð grundað á tøkniliga eftirkanning av føroysku loysnini í ES.

Sambært grein 1 í avgerðini hjá ES-kommissiónini skulu covid-19 váttanir, útflyggjaðar av Føroyum, verða viðfarnar á sama hátt sum váttanir útflyggjaðar í ES sambært omanfyrinevndu fyriskipan. Hetta er galdandi fyri koppsetingarváttanir og kanningaráurslit.

Hetta merkir, at føroyskar covid-19 váttanir verða viðurkendar í ES, á sama hátt sum talgilda covid-19 váttanin hjá ES. Samstundis verða váttanir, ið ES og góðkend triðjalond útflyggja, viðurkendar í føroysku talgildu covid-19 loysnini.”

Til spurning 6.

Nei, ongin heimild er at krevja upplýsingarnar. Viðkomandi er frítt fyri at velja at siga nei til at geva upplýsingarnar. So hendir ikki annað enn at viðkomandi kann verða noktaður atgongd til tiltakið.

Til spurning 7.

Onki er til hindurs fyri at arbeiðsgevarin og lønmóttakarin, á fríum grundarlagi, semjast um at lønmóttakarin vísi koronapass í samband við arbeiðið. Neyvan er nakað heldur til hindurs fyri at arbeiðsgevarin umskipar arbeiðið soleiðis at tað ikki er neyðugt hjá lønmóttakaranum at vísa fram koronapass.

Hvør rættarstøðan er um lønmóttakarin ikki vil vísa koronapass og arbeiðsgevarin letur hetta fáa starvsrættarligar avleiðingar er óvist. Onki dómsfordømi er um hetta í Føroyum.

LØGMANSSKRIVSTOVAN

Til spurningar 8 og 9.

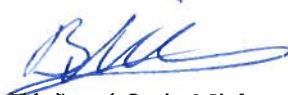
Yvirskipaða málið hjá landsstýrinum hevur verið at leiða Føroya fólk trygt gjøgnum koronakreppuna, soleiðis at Føroya fólk kemur so væl burturúr henni, sum gjørligt. Bæði menniskjáliga, búskaparlíga og heilsulíga. Harumframt hevur málið eisini verið, at Føroya fólk skal kunna liva so frælst sum gjørligt.

Fyri at rækka hesum málunum kann landsstýrið nýta ymisk amboð. Eitt nú, koppseting, innlendis kanningar, koronapass, smittusporan, avbyrging og sóttarhald, umframt möguleikan at lata samfelagið aftur í stórra og minni mun.

Samanumtikið hevur tað verið avgerandi hjá landsstýrinum at brúka tey amboðini, sum á bestan hátt tryggja, at vit rækka yvirskipaða málinum.

Løgmaður ætlar ikki at tilmæla brúk av koronapass longri enn neyðugt. Við ferðsluljósskipanini verður koronapass ikki tilmælt, tá ið smittutalið í meðal seinastu 7 dagarnir fer niður um 15.

Í Tinganesi, 3. desember 2021

Bárður á Steig Nielsen
løgmaður